

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2545 จำนวน 2,158 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) (สำเร็จ จันทรสุวรรณและสุวรรณ บัวทวน. 2538 : 98-99 ; อ้างถึงใน สาริต คณาดี. 2544 : 43) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ตามสูตร ดังนี้

สูตร

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

- กำหนดให้
- n = จำนวนขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
 - N = จำนวนขนาดประชากรในพื้นที่ที่ศึกษา (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 2,158 คน)
 - e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (กำหนดให้ 0.05)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นที่ 0.05 จึงแทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$N = \frac{2,158}{1 + (2,158 \times (0.05)^2)} = 337$$

จากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาร์โย ยามาเน่ พบว่า ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 337 คน

ขั้นที่ 2 เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้ว นำมาคำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ จาก (Proportional stratified random sampling) โดยใช้สูตร

สูตร
$$n_1 = \frac{n \times N_1}{N}$$

- โดย
- n_1 = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ
 - n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 - N_1 = จำนวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ละอำเภอ
 - N = จำนวนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งหมด

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามรายอำเภอ

รายชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน
1. เมืองขอนแก่น	250	39
2. บ้านฝาง	71	11
3. พระยืน	42	7
4. หนองเรือ	141	22
5. ชุมแพ	135	21
6. สีชมพู	98	15
7. น้ำพอง	159	25
8. อุดรรัตน์	66	10
9. กระนวน	85	13
10. บ้านไผ่	114	18
11. เปือยน้อย	26	4
12. พล	127	20
13. แวงใหญ่	46	7
14. แวงน้อย	66	10
15. หนองสองห้อง	129	20
16. มัญจาคีรี	110	17
17. ภูเวียง	140	22
18. ชนบท	76	12
19. เขาสวนกวาง	54	9
20. ภูผาม่าน	39	6
21. กิ่งอำเภอชำสูง	30	5
22. กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ชัย	36	5
23. กิ่งอำเภอหนองนาคำ	33	5
24. กิ่งอำเภอบ้านแฮด	42	7
25. กิ่งอำเภอโนนศิลา	43	7
รวม	2,158	337

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ส่วนที่ 2 ขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

1. ด้านนโยบายและการบริหาร
2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
3. ด้านสภาพการทำงาน
4. ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
6. ด้านความเพียงพอของรายได้

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน และ ทฤษฎี แนวคิดด้านองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อขวัญ ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์โดย มาสโลว์ ทฤษฎีสององค์ประกอบของเฮิร์ชเบอร์ก และแนวคิดเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของ สมชาย วัฒนพงษ์ (2540 : 6-7) และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ (2542 : 118-161)

2.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 2.2.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด ในการวิจัยเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 ด้าน ได้แบบสอบถาม จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

1. ด้านนโยบายและการบริหาร
2. ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา
3. ด้านสภาพการทำงาน
4. ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น
5. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

6. ด้านความเพียงพอของรายได้

2.2.3 นำแบบสอบถามที่ร่างแล้วมาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคอร์ต์ 5 ระดับ แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสนอผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งประกอบด้วย นายวรทัศน์ ชูดีจันทร์ ตำแหน่งปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอโคกโพธิ์ชัย จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา นายปริญญา เกษตรทัต ตำแหน่งปลัดอำเภอ (จพง.ปค.7) ที่ทำการปกครองอำเภอเวียงใหญ่ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการปกครอง และนายสมยศ งามชมภู ตำแหน่งนักวิชาการวัฒนธรรมอำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างเครื่องมือวิจัย

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับแก้ไขจากการแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ครั้งที่สอง แล้วมาพิมพ์ปรับปรุง

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ของสุวิธาน มนแพวงษ์ (2543 : 129) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงนายอำเภอทุกอำเภอและประธานชมรมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยออกสนามแจกแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถามตามบ้านกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
3. เมื่อออกภาคสนามเก็บรวบรวมข้อมูลครบตามจำนวน 337 ฉบับ จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ :

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับและคัดเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น

2. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามทั้งหมดตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้ โดยการให้ค่าน้ำหนักของคำถามที่ได้รับการตอบ พบรายละเอียดในตารางที่ 3 ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2542 : 138)

ตารางที่ 3 การให้ค่าน้ำหนักของขั้วในการปฏิบัติงาน โดยกำหนดน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ตามมาตราวัดเจตคติของลิเคอร์ท

คำถามที่ตอบ	การให้ค่าน้ำหนัก	
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
มากที่สุด	5	1
มาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยมาก	1	5

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการหาค่าร้อยละ และความถี่

3.2 การวิเคราะห์ระดับขั้วในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความเพียงพอของรายได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน ด้านการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น และด้านนโยบายและบริหารงาน โดยการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบระดับขั้วในการปฏิบัติงานเพื่อวัดระดับขั้ว โดยถือเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับขวัญมีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับขวัญมีมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับขวัญมีปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับขวัญมีน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับขวัญมีน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship)

เพื่อพยากรณ์ว่าปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดขอนแก่น ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงแบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อตัวแปรตามตัวเดียว รูปแบบของสมการเป็นเส้นตรงเพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระ (X) จำนวน k ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \dots + b_kx_k$$

เมื่อ Y คือ ค่าของตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์เมื่อทราบค่าตัวแปรอิสระ

a คือ ค่าคงที่

b_1, b_2, \dots, b_k คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนาย

x_1, x_2, \dots, x_k คือ ค่าทำนายตามลำดับ

เปลี่ยนสมการในรูปคะแนนดิบเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = b_1z_1 + b_2z_2 + b_3z_3 + \dots + b_kz_k$$

เมื่อ Z คือ ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน เมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

b คือ สัมประสิทธิ์การถดถอยส่วนย่อยมาตรฐาน